

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

DİJİTAL ORTAMLARDA KİŞİSEL VERİ GÜVENLİĞİ KAVRAMI ÜZERİNE BİR DERLEME ÇALIŞMASI

Soner ALTINTAŞ¹

Fatma BARKUŞ²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği kavramını ele almak, Türkçe ve yabancı literatürdeki kaynakları tarayarak bu kaynakları anlaşılır bir şekilde paylaşmak ve sonuçlara göre birtakım öneriler sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda sistematik derleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada öncelikle dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğinin önemine değinilmiştir. Ardından dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit eden faktörler ve bu verileri koruma yöntemleri açıklanmıştır. Daha sonra kişisel veri güvenliğine yönelik Türkiye'deki ve yurt dışındaki yasal uygulamalar ifade edilerek ülkemizde yürütülen farkındalık çalışmalarına yer verilmiştir. Bulgular bölümünde ise Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi, Google Akademik, DergiPark, TrDizin, Scopus, Web of Science, EPIC gibi veritabanları taranarak elde edilen ve konu kapsamına uygun olduğuna karar verilen 14 çalışmaya yer verilmiştir. Sistematik derleme yöntemiyle elde edilen bulgular, kişisel veri konusu özelinde çok fazla çalışma olduğunu fakat dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği konusu özelinde henüz yeterli sayıda çalışmanın olmadığını ortaya koymaktadır. Var olan çalışmaların da genellikle kişisel veri kavramının belirli alt boyutlarına odaklandığı görülmüştür. Bu sebeple bu konu özelinde daha kapsamlı ve bütüncül bir perspektife ihtiyaç olduğuna değinilerek birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kişisel veri, kişisel veri güvenliği, veri güvenliği, dijital ortamlar

Jel Kodu: C89, K24, M15

A REVIEW STUDY ON THE CONCEPT OF PERSONAL DATA SECURITY IN DIGITAL ENVIRONMENTS

ABSTRACT

The aim of this research is to address the concept of personal data security in digital environments, to share these resources in a comprehensible way by reviewing the resources in Turkish and foreign literature and to offer some suggestions according to the results. For this purpose, the systematic review method was utilized. In the research, firstly, the importance of personal data security in digital environments was mentioned. Then, the factors that threaten personal data security in digital environments and the methods of protecting these data were explained. Then, the legal practices in Turkey and abroad regarding personal data security were expressed and awareness studies carried out in our country were included. In the findings section, 14 studies that were obtained by searching databases such as Council of Higher Education Thesis Center, Google Scholar, DergiPark, TrDizin, Scopus,

¹ Öğretim Görevlisi, Kırklareli Üniversitesi, Lüleburgaz Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, soneralintas@klu.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-3875-599X

² Öğretim Görevlisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Bor Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, fatmabarkus@ohu.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-3441-2399

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Web of Science, EPIC and decided to be suitable for the scope of the subject were included. The findings obtained by systematic review method reveal that there are many studies on personal data, but there are not enough studies on personal data security in digital environments. It has been observed that the existing studies generally focus on certain sub-dimensions of the concept of personal data. For this reason, a more comprehensive and holistic perspective is needed and some suggestions are presented.

Keywords: Personal data, personal data security, data security, digital environments

Jel Codes: C89, K24, M15

1. GİRİŞ

Günümüzde Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), eğitimden iş hayatına kadar hemen hemen her alanda kullanılmaktadır. BİT'in bu kadar etkin ve aktif olarak kullanıldığı bir dönemde internet kullanımının yaygınlaşması, sosyal medya platformlarının artması, dijital platformlara erişim kolaylığının yaşanması gibi faktörler bilgiye erişim süreçlerini de hiç olmadığı kadar hızlandırmıştır. Artık bilgiye erişimin daha kolay olması, geçmişle karşılaştırıldığında bilgi sayısında da önemli bir artışa yol açmıştır (Özkan 2020). Ancak, bu durum sadece bilgi sayısının artması ile ifade edilmemelidir, çünkü bilgi sayısının artmasıyla birlikte bilginin paylaşım süreçlerinin de hız kazandığı düşünülmektedir. Açıklanan bu nedenlerden dolayı özellikle günümüzde teknolojinin hem olumlu hem de olumsuz yönleri nedeniyle kişisel veri güvenliği konusu büyük önem kazanmıştır, çünkü gün içerisinde sık kullanılan web siteleri, arama motorları, sosyal medya platformları gibi ortamlar, bireylerin kişisel veri güvenliğini tehdit edebilmektedir. Bu sebeple bireylerin kişisel veri kavramı, dijital ayak izi kavramı, etik ilkeler ve BİT araçlarının avantajları ve dezavantajları gibi konular hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmaları dijital ortamların daha güvenilir hale gelmesine ve kişisel veri güvenliği konusunun daha fazla önemsinmesine yardımcı olacaktır.

Kişisel veri insanlığın ilk zamanlarından beri var olan bir kavramdır. Ancak, özellikle hukuk ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ve bilgi miktarlarında yaşanan ciddi artışlar nedeniyle popüler hale gelmiştir (Köksalan 2022, 19). Kişisel veri kavramı ile ilgili ilk resmi nitelikteki belge, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından yayınlanmıştır (OECD 1980; Öz ve Kılıç 2020). Yayınlanan bu belge 23 Eylül 1980 tarihine aittir. İlgili belgede kişisel alan ihlalinin önüne geçmek ve bilgi trafiğinin güvenliğini sağlamak için rehber ilkeler yer almaktadır. Bu belgede kişisel veri, herhangi bir kişiye ilişkin tanımlı olan veya tanımlanabilir her türlü bilgi olarak nitelendirilmiştir. Kişisel veri kavramı; isim, soy isim, doğum tarihi, medeni durum, fotoğraf, kimlik numarası gibi birçok kavramı içerisinde barındıran bir ifadedir (Hızmalı

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

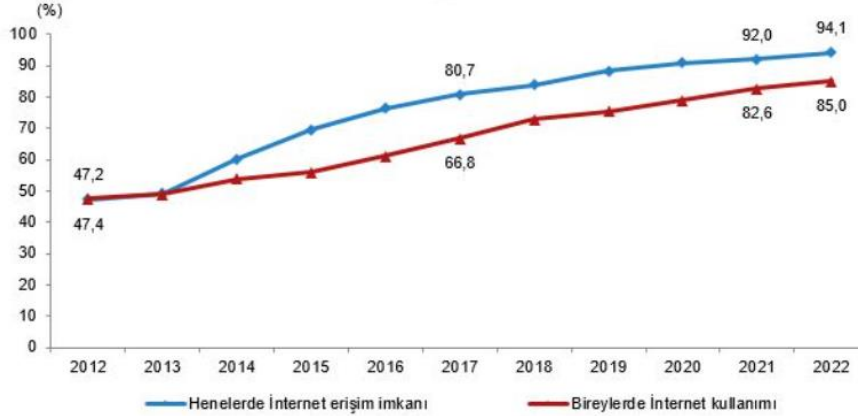
2022; Turan 2017). Bunların yanı sıra e-posta adresi, sosyal medya ve çevrim içi alışveriş etkileşimleri, sağlık sistemlerinde tutulan dijital veriler ve finansal işlemlerin yürütülmesini sağlayan dijital bilgiler de kişisel veri kapsamına dahil edilebilir. Ayrıca kişisel veri 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun 6. maddesinde "*Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.*" şeklinde açıklanmaktadır (Resmi Gazete 2016). Yapılan açıklamalarda da görüldüğü gibi özetle, bireyi birey yapan her türlü bilgi o bireyin kişisel verisi olarak kabul edilmektedir.

Teknolojinin yaygın kullanımı nedeniyle dünyada olduğu gibi ülkemizde de internet kullanımı her geçen gün artmaktadır. TÜİK Kurumsal (2022) tarafından yayınlanan Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'na ait sonuçlar bu cümleyi destekler niteliktedir. İlgili rapora göre Grafik 1'de de ifade edildiği gibi 2022 yılında ülkemizde internete erişim imkânı bulunan hane sayısının oranı %94,1 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, interneti kullanan bireylerin oranı %85, interneti düzenli olarak kullanan bireylerin oranı ise %82,7 olarak açıklanmıştır. Bu verilere ek olarak, e-devlet uygulamalarından yararlanan bireylerin oranı %68,7; çevrim içi alışveriş/sipariş için internet kullanan bireylerin oranı ise %46,2 şeklinde ifade edilmiştir. Yukarıda verilen oranlar, bireylerin internette çeşitli dijital platformları kullanma eğiliminde olduklarını ve bu durumda kişisel verilerini çevrim içi alışveriş ortamları gibi çeşitli dijital platformlar aracılığıyla paylaştıklarını göstermektedir. Bu durum, özellikle dijital okuryazarlık becerisine sahip olmayan bireyler için kişisel veri güvenliğini tehdit edebilecek sonuçlar doğurabilir. Bu nedenle bireyler kişisel veri güvenliğine yönelik farkındalıklara ek olarak dijital ayak izi kavramının ne olduğunun bilincinde de olmalıdır. Bunun nedeni dijital ortamlarda bilinçli veya bilinçsiz olarak paylaşılan kişisel verilerin, dijital ayak izleri aracılığıyla yedeklenebiliyor olması ve isteğimiz dışında farklı amaçlar için kullanılabilmesidir.

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Grafik 1. Hanelerde İnternet Erişim İmkani ve Bireylerde İnternet Kullanımı, 2012-2022 (TÜİK Kurumsal 2022).

Dijital ayak izleri e-postalar, ziyaret edilen web sayfaları ve sosyal medya paylaşımları gibi birçok bileşenden oluşmaktadır. Bir başka deyişle dijital ayak izi, kullanıcıların çevrim içi etkinlikleri sonucu ortaya çıkan izler olarak tanımlanmaktadır (Kuh Karyeli ve Dağhan 2020; Taş ve Bülbül 2021; Yılmaz Soylu ve diğerleri 2021). Görüldüğü üzere dijital ayak izi kavramı ile kişisel veri güvenliği arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır; çünkü bireylerin internet ortamında bıraktıkları dijital ayak izleri, sosyal medya uygulamaları, alışveriş siteleri, web sayfaları gibi birçok bileşen tarafından takip edilebilmektedir. Bu takipler sonucunda kişilere ait önemli veya önemsiz birçok bilgi, kötü niyetli kişi veya kurumların eline geçebilmektedir. Bu bilgiler kötü niyetli kişiler veya kurumlar tarafından ele geçirildiği takdirde bireylerin tahmin edemeyeceği mağduriyetler oluşturabilmektedir. Bu nedenle, paylaşılan kişisel verilerle ilgili olumsuz durumlarla karşılaşmamak ve mağduriyet yaşamamak için dijital ortamlarda zaman geçirilirken kişisel verilere ait paylaşımlar yapmama veya bu paylaşımları yaparken birtakım sınırlamalar getirme, mahremiyet içeren bilgileri paylaşmama, internet sitelerinde dijital ayak izi oluşturmaya neden olan çerezlerin ne gibi faaliyetlerde bulunacağına yönelik araştırmalar yapma gibi kişisel önlemler alınmalıdır. Sadece kişisel önlemlerin alınması yetersiz kalacağından, ulusal ve uluslararası düzeyde yasal düzenlemelere de ihtiyaç duyulmaktadır.

Dijital Ortamlarda Kişisel Veri Güvenliğini Tehdit Eden Faktörler

Dijital çağın gelişimiyle birlikte, kişisel verilerimizin gizliliği ve güvenliği önemli bir konu haline gelmiştir. İnternet, mobil uygulamalar, sosyal medya ve diğer dijital ortamlar; kişisel verilerin

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

toplanması, işlenmesi ve depolanması için geniş bir alan sunmaktadır. Ancak bu dijital ortamlar aynı zamanda kişisel veri güvenliğini tehdit eden birçok faktörü de bünyesinde barındırmaktadır. Veri güvenliği ihlalleri, kötü niyetli yazılımlar, phishing saldırıları ve sosyal mühendislik bu faktörler arasında gösterilmektedir (Çetin 2014, 5).

Veri güvenliği ihlalleri, dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini ciddi şekilde tehdit eden bir faktördür. Bu ihlaller, kötü niyetli kişilerin veya hackerların sistemlere izinsiz olarak girmesi ve kişisel verilere erişmesiyle gerçekleşmektedir. Örneğin, bir veri tabanı korsanlığı saldırısı sonucunda kullanıcıların kişisel verileri çalınabilmekte, ifşa edilebilmekte veya değiştirilebilmektedir. Bu tür ihlaller finansal bilgiler, sağlık verileri, sosyal güvenlik numaraları gibi hassas kişisel verilerin kötüye kullanılmasına yol açabilmektedir. Benzer şekilde kötü niyetli yazılımlar, dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit eden bir diğer önemli faktördür. Virüsler, truva atları, solucanlar, casus yazılımlar ve fidye yazılımları gibi kötü niyetli yazılımlar kullanıcıların bilgisayarlarına veya diğer dijital cihazlarına sızarak kişisel verilerin ele geçirilmesine ve kötüye kullanılmasına yol açabilmektedir. Bu kötü amaçlı yazılımlar genellikle kullanıcıların farkında olmadan çalışmaktadır. Böylece verileri izleme, çalma veya manipüle etme durumları yaşanmaktadır. Phishing ise dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit eden bir saldırı yöntemidir. Saldırganlar sahte web siteleri, e-postalar veya mesajlar aracılığıyla kullanıcıları yanıltarak kişisel verilerini elde etmeyi hedeflemektedir (Scott 2019; Tchakounté ve diğerleri 2020). Örneğin, kullanıcılar banka hesap bilgilerini veya giriş kimliklerini girmeleri için sahte bir web sitesine yönlendirilebilirler. Bu tür saldırılar sonucunda kullanıcılar, kişisel verilerini ifşa edebilmekte ve dolandırıcılara maruz kalabilmektedir. Bir diğer tehdit faktörü sosyal mühendisliktir. Sosyal mühendislik yönteminde saldırırganlar insanları manipüle ederek kişisel verilere erişmeyi amaçlamaktadır. Sosyal mühendislik saldırıları genellikle telefon dolandırıcılığı, kişisel bilgilerin telefonda veya yüz yüze talep edilmesi gibi yöntemleri içermektedir (Akca 2016). Saldırganlar, güven kazanmak veya insanların dikkatini dağıtmak için psikolojik manipülasyon, yanıltıcı hikayeler veya dolandırıcılık tekniklerini kullanmaktadır.

Dijital Ortamlarda Kişisel Veri Güvenliğini Koruma Yöntemleri

Dijital çağ bireylere sağladığı faydaların yanında, birçok tehdit içerikli faktörü de barındırmaktadır. Kişisel verileri de ciddi açıdan tehdit eden bu faktörlerden korunmak için yapılabilecek bazı eylemler bulunmaktadır. Bu eylemler arasında güçlü şifre oluşturma

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

kurallarının bilinmesi, iki faktörlü kimlik doğrulama yöntemlerinin bilincinde olunması ve güvenlik yazılımlarının kullanılması gibi konular bulunmaktadır.

Dijital ortamlarda güçlü şifreler kullanmak, kişisel verilerin korunması için temel adımların başında gelmektedir. Dijital ortamlarda kullanılacak şifrelerin karmaşık olması ve tahmin edilemez karakterler, rakamlar ve semboller içermesi; her platform için birbirinden farklı şifreler kullanılması son derece önemlidir (Kline 2018). Bunun yanı sıra iki faktörlü kimlik doğrulama tekniğinin kullanılması, kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği anlamında oldukça kıymetlidir. Bu teknikte, kullanıcıların kullanıcı adı ve şifrelerinin yanı sıra başka bir doğrulama adımını da tamamlaması gerekmektedir (Çivi ve Çekiç 2015). Bu adım genellikle bir SMS kodu, doğrulama uygulaması veya parmak izi taraması gibi bir yöntemdir (Wood 2020). Bu yöntemin kullanılması ile dijital ortamlardaki kişisel veri içeren hesapların yetkisiz erişime karşı daha güvende olmasını sağlanmaktadır. Ancak parmak izlerinin de kişisel bir veri olduğu ve bu verilerin de korunması gerektiği unutulmamalıdır. Kişisel verilerin güvenliği için bir diğer önemli yöntem ise güvenlik yazılımlarına başvurmaktır. Güvenlik yazılımları, kötü amaçlı yazılımların, virüslerin ve diğer tehditlerin bilgisayarlara veya diğer dijital cihazlara girmesini engellemek için kullanılmaktadır. Güvenlik yazılımları genellikle tarayıcı koruması, güvenlik duvarı, kötü amaçlı yazılım taraması ve spam filtreleme gibi özelliklere sahip olmaktadır. Bu yazılımları kullanmak, güncel tutmak ve düzenli taramalar yapmak, kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği noktasında büyük katkı sağlamaktadır.

Kişisel Veri Güvenliğine Yönelik Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler

Teknolojinin yoğun kullanılması sebebiyle yaşanabilecek veri güvenliği ihlalleri, kötü amaçlı yazılımların artması, phishing saldırıları, sosyal mühendislik ve çevrim içi takip ve izleme gibi tehlikelerin çoğalması, Türkiye'de ve dünya genelinde kişisel veri güvenliğini korumak amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu düzenlemeler, bireylerin kişisel verilerinin korunmasını ve güvenliğinin sağlanmasını, verileri işleyen kurum veya kuruluşların sorumluluklarını belirlemeyi ve veri ihlallerinin önlenmesini amaçlamaktadır. Türkiye'de kişisel veri güvenliğinin ve gizliliğinin yasal olarak korunabilmesi ve teminat altına alınabilmesi için 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hazırlanmıştır. Kanun, 24 Mart 2016 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) oturumunda kabul edilmiş ve 7 Nisan 2016 tarihli, 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Berqnet 2019; Bilimp

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

2023; Öz ve Kılıç 2020; Resmi Gazete 2016; Ural Uslan ve Değirmenci 2023; Yücedağ 2019). Bu kanunla kişisel verilerin işlenmesini tamamen yasaklamak değil, kişisel verilerin kullanımının belirli sınırlar içerisinde kişisel haklara zarar vermeyecek şekilde yürütülmesini sağlamak amaçlanmıştır (Özkan 2020). Berqnet (2019) ve Proya'ya (2017) göre ise bu kanun, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini, özel hayatın gizliliğini korumak ve kişisel verileri işleyen tüm tarafların sorumluluklarını belirlemek için hazırlanmıştır.

Kişisel Veri Güvenliğine Yönelik Yurt Dışındaki Yasal Düzenlemeler

Gerek teknolojik gerek hukuki alanda yaşanan gelişmeler sonucunda kişisel veri güvenliğine yönelik ülkemizde yasal düzenlemeler yapıldığı gibi, yurt dışında da birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Kişisel verilerin korunması kapsamında dünyanın ilk veri koruma ve gizlilik kanunu olan Federal Veri Koruma Kanunu 1970 yılında Almanya'nın Hessen eyaletinde kabul edilmiştir (Oğuz 2013, 11). Bu gelişmenin akabinde yurt dışında kişisel verilerin korunmasına yönelik yaşanan yasal düzenleme süreç Oğuz (2013) ile Ural Uslan ve Değirmenci (2023) tarafından aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

- **1973:** İsveç - Veri Koruma Kanunu
- **1974:** Amerika Birleşik Devletleri - Özel Yaşamın Gizliliği Kanunu
- **1977:** Federal Almanya - Veri Koruma Kanunu
- **1978:** Fransa - Elektronik Veri İşlemesi, Veriler ve Özgürlük Haklarına İlişkin Kanun
- **1980:** OECD - Özel Yaşamın Gizliliğinin ve Sınır Ötesi Kişisel Veri Dolaşımının Korunmasına İlişkin Rehber İlkeler (Bu ilkeler 2013 yılında 2013 OECD Gizlilik Kuralları adıyla yeniden düzenlenmiştir).
- **1981:** Avrupa Konseyi - Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Sürecinde Şahısların Korunması
- **1984:** İngiltere - Veri Koruma Kanunu
- **1990:** Birleşmiş Milletler - Bilgisayarda İşlenmiş Kişisel Veri Dosyalarına İlişkin Rehber İlkeler
- **1995:** Avrupa Birliği - Kişisel Verilerin İşlenmesinde Gerçek Kişilerin Korunması
- **1997:** Avrupa Birliği - Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Mahremiyetin Korunması Yönergesi
- **2016:** Avrupa Parlamentosu - Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Bu gelişmelerin yanı sıra KVKK tarafından yurt dışındaki güncel gelişmeler takip edildiği ve kamuoyu ile paylaşıldığı görülmektedir. Buna göre kişisel verilerin korunmasına yönelik 5 Haziran 2023 tarihi itibariyle yurt dışında yaşanan güncel gelişmeler aşağıdaki şekilde belirtilmiştir (KVKK 2023).

- Avrupa Veri Koruma Kurulu (EDPB), *erişim hakkına* ilişkin rehber yayımlamıştır. Rehber ilgili kişilere erişim hakkının amacını, niteliğini, kapsamını ve sınırlarını ele almaktadır. Ayrıca, ilgili kişilerin bu hakkı nasıl kullanması gerektiği ve veri sorumlularının dikkate alması gereken konular da rehberde incelenmiştir. Bunun yanı sıra EDPB, kolluk faaliyetleri kapsamında yüz tanıma teknolojisinin kullanımıyla ilgili rehberin nihai versiyonunu yayımlamıştır. Rehberde yüz tanıma teknolojisinin amaçları, yaygın uygulamaları, kişisel veri koruması riskleri ve yasal çerçeve gibi konular ele alınmaktadır. Rehberin eklerinde ise projelere yönelik tavsiyeler ve örnek kullanım senaryoları yer almaktadır.
- İrlanda Veri Koruma Otoritesi (DPC), işverenlere yönelik çalışanların kişisel verilerinin işlenmesi konusunda rehber yayımlamıştır. Bu rehber veri işlemenin genel ilkelerini, hukuka uygunluk şartlarını, çalışanların izlenmesini, veri erişim hakkı ve düzeltme taleplerini içeren çalışan haklarına ve örnek olaylara odaklanmıştır.
- Fransa Veri Koruma Otoritesi (CNIL), yapay zekâ sistemlerinin, bireylerin kişisel veri güvenliğine saygı göstererek tasarlanması ve kullanılması için bir eylem planı yayımlamıştır. Eylem planı, yapay zekâ sistemlerinin işleyişinin anlaşılması, mahremiyet dostu yapay zekâ geliştirilmesi, yenilikçi oyuncuların desteklenmesi ve yapay zekânın denetlenmesi ve bireylerin korunması gibi konuları kapsamaktadır.

Dijital Ortamlarda Kişisel Veri Güvenliğine Yönelik Farkındalık Çalışmaları

Dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğine yönelik farkındalık çalışmaları yürütülmesi hem bireylerin hem de toplumun bilinçlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde kişisel veri güvenliğine yönelik en kapsamlı çalışmaları Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) yürütmektedir. KVKK 7 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile ülkenin idari yapısına katılmıştır (Gürsel ve Dügmeçi 2018). Kuruma ait web sitesinde (<https://www.kvkk.gov.tr>) rehber dokümanlar, tanıtım ve bilgilendirme videoları, bültenler, animasyon filmler paylaşarak farkındalık çalışmaları

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

yürütülmektedir. Bunun yanı sıra Spotify isimli müzik dinleme ve podcast uygulamasında oluşturulan podcast kanalı üzerinden sesli bir şekilde farkındalık çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, kurum bünyesinde Kişisel Verileri Koruma Dergisi isimli bilimsel bir dergi bulunmaktadır. Bu dergi üzerinden bilimsel yayınlar kamuoyuna açık bir şekilde yayınlanmaktadır.

Bunun yanı sıra yine KVKK tarafından yönetilen “Farkında Ol Güvende Kal” isimli bir web sitesi de bulunmaktadır (www.farkindaolguvendekal.org). Bu web sitesi aracılığıyla farkındalık kampanyaları hakkında bilgilendirmeler, çocuklara, gençlere, büyüklere ve ailelere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve farkındalık kapsamında düzenlenen kişisel verileri koruma günü, veri koruma günü vb. gibi etkinliklere yönelik bilgiler paylaşılmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği, günümüzde giderek artan bir öneme sahiptir. İnternet, mobil cihazlar ve diğer dijital platformlar üzerinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerle birlikte birçok kişisel verimiz çeşitli tehditlere maruz kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kimlik hırsızlığı, veri ihlalleri, siber saldırılar gibi riskler, bireylerin gizliliğini ve güvenliğini tehlikeye atabilmektedir. Bu sebeplerle bu çalışmanın dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği konusunda toplumun ve kurumların bilinçlenmesine önemli katkılarda bulunacağı düşünülmektedir. Ayrıca derleme neticesinde ortaya çıkan bulguların bireylere, araştırmacılara, uzmanlara ve karar vericilere yol göstereceği öngörülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğine yönelik Türkçe ve yabancı literatürdeki kavramsal çerçevenin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda sistematik derleme yöntemine başvurulmuştur. Sistematik derleme yöntemi; belirlenen bir konu hakkında kavramsal bilgiye ulaşılmasını, konu üzerine yapılan çalışmaların incelenmesini, elde edilen bu çalışmalardan gerekli bulguların ortaya konmasını, sonuçların özetlenmiş ve düzenlenmiş bir şekilde sunulmasını sağlamaktadır (Hanley ve Cutts 2013). Bu yöntem kullanılarak dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği başlığı özelindeki çalışmalara ulaşabilmek için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi, Google Akademik, DergiPark, TrDizin, Scopus, Web of Science, EPIC gibi veritabanlarında son 10 yıl içerisinde yayınlanan Türkçe ve yabancı

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

dildeki yüksek lisans ve doktora tezleri ile bilimsel makaleler gibi konuya uygun olabilecek çalışmalar taranmıştır. Tarama yapılırken “kişisel veri”, “kişisel veri güvenliği”, “kişisel veri gizliliği”, “dijital veri”, “dijital veri güvenliği”, “dijital platformlarda kişisel veri güvenliği”, “dijital platformlarda kişisel veri gizliliği”, “sosyal medya”, “sosyal medyada kişisel veri güvenliği”, “sosyal medyada kişisel veri gizliliği”, "personal data", "personal data security", "personal data privacy", "digital data", "digital data security", "personal data security on digital platforms", "personal data privacy on digital platforms", "social media", "personal data security on social media", "personal data privacy on social media" gibi konu kapsamına uygun olabilecek Türkçe ve İngilizce anahtar kelimeler kullanılmıştır. Bu tarama sürecinde kişisel verilerin hukuki boyutlarının incelendiği ve kişisel veri konusunu ele alan ancak dijital ortamlarla hiçbir ilişkisi bulunmayan çalışmalar bulgular bölümüne dahil edilmemiştir. Ayrıca 2013 öncesi çalışmalar da bu çalışma kapsamına alınmamıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde sistemik derleme yöntemi kullanılarak dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği ile ilgili Türkçe ve yabancı literatür taramasından elde edilen bulgular sunulmuştur. Literatür taraması sonucunda dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğinin incelendiği çalışma sayısının oldukça az olduğu görülmüştür. Daha çok dijital ortamlardan bağımsız bir şekilde kişisel veri kavramına odaklanılmış ve bu kavramın hukuki boyutlarına değinilmiştir. Bu nedenle tarama esnasında çalışma başlığındaki ifadelerle benzer anlama gelebilecek anahtar kelimeler kullanılmış ve konu kapsamına yakın çalışmalar incelenmiştir. Elde edilen bulgulara ait yalın bilgiler, yıl bazında artan bir şekilde Tablo 1’de sunulmuş ve çalışmalar tablonun altında özetlenmiştir. Tablo 1’de görüldüğü üzere son 10 yıl içerisinde yapılmış çalışmalar arasında konu kapsamına direkt veya yakinen uyan 14 adet çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların 11’i makale, 2’si kitap bölümü ve biri de bildiri metnidir.

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistematik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Tablo 1. Tarama Sonucu Ortaya Çıkan Bulgular

Çalışma İsmi	Yazar(lar)	Yıl	Tür	Amacı	Anahtar Kelimeler
On Privacy and Security in Social Media – A Comprehensive Study	Senthil Kumar N, Saravanakumar K, Deepa K	2016	Makale	Araştırma, katılımcıların demografik verileri, zamanlama bilgileri, kullanıcı profilleri gibi bilgileri toplamak ve kullanıcıların sosyal medya platformlarında paylaştıkları bilgileri gizlilik ve güvenlik açısından incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal medya Mahremiyet Politika uygulaması Güvenlik
Öğretmenlerin Dijital Veri Güvenliği Farkındalığı	Eray Yılmaz, Yusuf Levent Şahin, Yavuz Akbulut	2016	Makale	Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin dijital veri güvenliği konusundaki farkındalık düzeylerini incelemektir.	<ul style="list-style-type: none"> Dijital veri Veri güvenliği Öğretmenler
Dijital Yaşamda Mahremiyet (Gizlilik) Kavramı ve Kişisel Veriler: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Mahremiyet ve Kişisel Veri Algılarının Analizi	Şahika Eroğlu	2018	Makale	Araştırmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerinin çevrim içi ortamlardaki mahremiyet ve kişisel veri algılarını betimlemek ve bu algıların çevrim içi platformlardaki kişisel veri ve mahremiyetle ilgili davranışlara etkilerini ortaya koymaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Mahremiyet Gizlilik Kişisel veriler Kişisel veri güvenliği
Mobil Uygulamalarda Kişisel Verilerin İhlali Üzerine Bir Araştırma	Nida Kayalı, Furkan Aydın, M. Emin Gedikli, Varol Saydam	2019	Kitap Bölümü	Araştırmanın amacı, popüler mobil uygulamaların gizlilik ve güvenlik politikalarını incelemek ve kurulum aşamasında talep ettiği izinleri değerlendirmektir. Ayrıca, kişisel veri güvenliği ihlali yapan uygulamalarla ilgili haberleri ve çalışmalarını gözden geçirmek hedeflenmektedir.	<ul style="list-style-type: none"> Mobil uygulamalar Kişisel verilerin korunması Kişisel verilerin ihlali Bilgi yönetimi

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Çalışma İsmi	Yazar(lar)	Yıl	Tür	Amacı	Anahtar Kelimeler
Yapay Zekâ Uygulamaları ve Kişisel Verilerin Korunması	Halise Şerefoğlu Henkoğlu	2019	Kitap Bölümü	Araştırmanın amacı, yapay zeka uygulamalarının kişisel verilerin korunmasına olan etkilerini belirlemektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yapay zeka • Kişisel verilerin korunması • Mahremiyet
Digital Privacy: Case Study Analysis on Whatsapp Privacy Policy Changes	Sayantani Sur, Kaushik Goswami	2021	Makale	Araştırmanın amacı, Hindistan'da veri akışının dijitalleştirilmesi konusundaki farkındalığı belirlemek ve veri güvenliğine yönelik mevzuatı incelemektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Dijital Gizlilik • Veri Sayısallaştırma • WhatsApp Gizlilik Politikası • Veri Kimliği • Hırsızlığı
The Personal Data Protection Of Internet Users In Indonesia	Dewa Gede Sudika Mangku, Ni Putu Rai Yuliartini, I. Nengah Suastika, I. Gusti Made Arya Suta Wirawan	2021	Makale	Araştırmanın amacı, Endonezya'daki internet kullanıcılarının kişisel verilerinin güvenliğiyle ve korunmasıyla ilgili mevcut politikaları bulmak ve bu politikaları analiz etmektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Koruma • Kişisel veri • Bilgi • İletişim • Teknoloji
Towards User Online Security and Privacy Protection	Julius Silaa, Mamoqenelo Morolog, Attlee Gamundani, Fungai Bhunu-Shava	2021	Bildiri	Bu çalışmada kullanıcı gizliliği ile veri güvenliği arasındaki ilişkiyi araştırmak ve Namibya İnternet Yönetişimi Forumu'nda (NAMI GF) 2019'da gerçekleştirilen çalışmada ortaya çıkan sorunları tekrar ele almayı hedeflemiştir.	<ul style="list-style-type: none"> • Mahremiyet • Veri gizliliği • Etik • Veri güvenliği • Konferanslar • İnternet • Bilgisayar suçu
Büyük Veri Çağında Kişisel Veri Güvenliği Üzerine Bir Alan Araştırması: Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Güvenlik Algıları	Rukiye Civan Kemiksiz	2022	Makale	Bu makalede, kişisel veri güvenliğinin önemini vurgulamak ve bu alanda yapılan yasal düzenlemelerin yanı sıra, dijital yerli veya dijital göçmen bireylerin kişisel veri güvenliği konusundaki bilgi düzeylerini ortaya çıkarmak, sanal uzamdaki güvenlik önlemlerini ve farklılaşma düzeyini ampirik olarak analiz etmek amaçlanmıştır.	<ul style="list-style-type: none"> • Dijital kültür • Büyük veri • Kişisel veri güvenliği • Dijital yerli • Dijital göçmen

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
 Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
 Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
 Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Çalışma İsmi	Yazar(lar)	Yıl	Tür	Amacı	Anahtar Kelimeler
Açık ve Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Bilgi Güvenliği Farkındalığı: Atatürk Üniversitesi Örneği	Derya Çakmak Karapınar, Arif Daş	2023	Makale	Bu çalışmada, Atatürk Üniversitesi Açık ve Uzaktan Öğrenme Fakültesi öğrencilerinin bilgi güvenliği konusundaki farkındalık düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmaktadır.	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi güvenliği Bilgi güvenliği farkındalığı Bilgi güvenliğinde insan Açık ve Uzaktan Öğrenme Açık ve Uzaktan Öğrenmede bilgi güvenliği
Analysis of Higher Education Students' Awareness in Indonesia on Personal Data Security in Social Media	Yohannes Kurniawan, Samuel Ivan Santoso, Regina Rolanda Wibowo, Norizan Anwar, Ganesh Bhutkar, Erwin Halim	2023	Makale	Bu çalışmanın amacı, Endonezya'da araştırma alanında yükseköğrenim gören sosyal medya kullanıcılarının kişisel veri güvenliğiyle ilgili farkındalıklarını analiz etmektir.	<ul style="list-style-type: none"> Kişisel veri güvenliği Sosyal medya Farkındalık Yükseköğrenim öğrencisi Bilgi Güvenliği
Dijital Dünyada Çevrimiçi Riskler, Bilişim Suçları ve Mağdur Çocuk	Pelin Özkaya	2023	Makale	Bu çalışmanın amacı, çocukların dijital ortamda karşılaştığı veya karşılaşılabileceği güvenliklerini tehdit edebilecek farklı tehlikelerin tanımlanması, hukuki çerçevelerin belirlenmesi ve alınması gereken önlemlerin tartışılasıdır.	<ul style="list-style-type: none"> Siber Suç Bilişim Hukuku Kişisel Veri Çocuk Güvenliği Adli Bilişim Dijital Oyun Siber Zorbalık
Kırgızistan'daki Üniversite Öğrencilerinin Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Düzeyleri	Mehmet Arif Özerbaş, Aynazım Mayrambek Kızı, Beyza Nur Safi	2023	Makale	Bu araştırmanın temel amacı, Kırgızistan'daki üniversite öğrencilerinin dijital veri güvenliği konusundaki farkındalık düzeylerini tespit etmektir.	<ul style="list-style-type: none"> Dijital Veri Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Üniversite Öğrencisi
Online Alışverişte Kişisel Verilerin Tüketici Mahremiyeti İle İlişkisi Üzerine Nitel Bir Çalışma	Duygu Kılıç, Murat Öz	2023	Makale	Bu makalenin amacı, müşterilerin online alışveriş sırasında işletmelerle paylaştıkları kişisel verilerin işletmeler tarafından depolanmasıyla tüketici mahremiyeti endişesi arasındaki ilişkiyi anlamaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Mahremiyet Mahrem ürün Mahremiyet endişeleri Kişisel veri Derinlemesine görüşme

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

---

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Senthil Kumar ve diğerlerinin (2016) yaptığı çalışma, sosyal ağ sitelerindeki kullanıcı bilgilerini incelemeyi ve katılımcıların demografik verileri, zamanlama bilgileri, kullanıcı profilleri gibi bilgileri elde etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, katılımcıların sosyal medya sitelerinde gizlilik endişelerinin çok zayıf olduğu ve kullanıcıların sosyal medya gizliliğini düzenlemeye yönelik çabalarının diğer güvenlik önlemlerine kıyasla oldukça düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, birçok sosyal medya kullanıcısının teknik yenilikler konusunda bilgi eksikliği yaşadığı görülmüştür. Bu nedenle katılımcıların kendi yaptıkları paylaşımlardaki güvenliklerine yönelik düşük bir gizlilik endişesi gösterdikleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, sosyal medya sitelerinde gizlilik ve güvenlik önlemlerinde birçok eksiklik ve sorun tespit edilmiştir. Bu sebeple, sorunların ana nedenleri belirlenmiş ve sosyal ağ sitelerinin gizlilik endişelerini ele almak için yapılması gereken değişiklikler önerilmiştir.

Yılmaz ve diğerleri (2016) tarafından yapılan araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin dijital veri güvenliği konusundaki farkındalık düzeylerini incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın verileri, Balıkesir ilindeki 29 farklı okulda çalışan 870 öğretmenden dijital veri güvenliği farkındalık ölçeği kullanılarak veri toplanmıştır. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin dijital veri güvenliği konusunda oldukça yüksek bir farkındalığa sahip olduklarını göstermiştir. Farkındalık düzeylerinin cinsiyet, günlük bilgisayar kullanım süresi, günlük internet kullanım süresi ve farklı teknolojilere sahip olma durumu gibi faktörlere bağlı olarak değişmiştir. Ancak branşları, öğrenim kademesi, öğrenim durumu ve mesleki kıdemleri açısından farkındalık düzeyinde bir farklılık gözlenmemiştir.

Eroğlu (2018) tarafından yapılan araştırmada, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören 151 öğrenciye 34 anket sorusu yöneltilmiş ve öğrencilerin dijital ortamlardaki kişisel veri ve mahremiyet algıları incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin çoğunluğunun kişisel veri kavramını bildiği ve kimlik numarasının en çok bilinen kişisel veri olduğu görülmüştür. Öğrenciler ayrıca ad, soyad, iletişim bilgileri ve doğum tarihi gibi verilerin de kişisel veri kategorisine girdiğini dile getirmişlerdir. Öğrencilerin kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği konularında bilgi edinme eğiliminde oldukları belirtilmiştir. Bunun yanı sıra sosyal medyada arkadaşlarının izni olmadan fotoğraflarını paylaştıklarında bu durumdan herhangi bir endişe duymadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

öğrencilerin kişisel veri ve mahremiyet arasındaki ilişkiyi kuramadıkları ve bu durumun ileride sorun yaratabileceği belirtilmiştir.

Kayalı ve diğerleri (2019) tarafından yapılan araştırmada, dijital platformların ve mobil uygulamaların yaygınlaşmasıyla birlikte kullanıcıların mobil cihazlarında önemli kişisel verileri (banka hesap numaraları, biyometrik veriler vb.) sakladığı vurgulanmıştır. Bu nedenle bu çalışmada, popüler mobil uygulamaların kurulum sırasında talep ettiği izinler ele alınmış, gizlilik ve güvenlik politikalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Mobil uygulamaların genellikle konum, kamera, mikrofon, mesaj veya depolama gibi izinlere ihtiyaç duyduğundan ve kullanıcıdan onay alarak tam hizmet sunduklarından bahsedilmiştir. Mobil uygulamalarda normal, tehlikeli ve imza izinleri olmak üzere üç farklı izin türü bulunduğu fakat normal ve tehlikeli olanların daha çok ön planda olduğu belirtilmiştir. Normal izinlerin uygulamaların kendi verileri dışında mobil cihaz bünyesinde bulunan veri ve kaynaklara erişmek için kullanıldığı ve daha az risk taşıdığı ifade edilmiştir. Tehlikeli izinler ise mobil uygulamaların kullanıcının kişisel verilerini içeren bellek alanına veya kaynaklara erişmesine izin veren, kullanıcının depoladığı verileri ve diğer uygulamaların işleyişini etkileme potansiyeline sahip olan izinler olarak ifade edilmiştir. Bu tip izinlere onay verilmediği takdirde mobil cihazlar üzerinde herhangi bir işlem yapılmazken, onay verildiğinde kullanıcının depolama veya kişisel verilerine erişme yetkisine sahip olabileceklerini belirterek bu durumun kişisel veri güvenliği açısından tehlikelerine değinilmiştir.

Şerefoğlu Henkoğlu (2019) tarafından yürütülen çalışmada literatür analizi yöntemine başvurulmuştur. Bu çalışmada kişisel verilerin işlenmesi ve yapay zekâ uygulamalarının durumu kişisel veri güvenliği bağlamında değerlendirilmiştir. Çalışmada yapay zekanın kişiselleştirilmiş hizmet anlayışına göre bireylerden daha fazla veriye ihtiyaç duyduğu, verilerin sesli komut ya da yüz tanıma sistemlerin aracılığıyla toplanması sebebiyle kişisel verilerin korunmasını ve güvenliğini tehdit ettiği dile getirilmiştir; çünkü yapay zekâ modellerinin, kendi kendini öğretebilecek algoritmalara sahip olduğu ve bu durumun gerek gündelik gerekse dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit edebileceği belirtilmiştir. Yapay zekalar aldıkları verilerle daha fazla bilgi sahibi olabileceğinden dolayı, yapay zeka teknolojilerinde kişisel verilerin korunmasına dikkat çekilmiştir.

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Sur ve Goswami (2021) tarafından yürütülen çalışmada dijitalleşmeyle birlikte birçok uygulamanın üretildiği, bu uygulamalara erişimin tamamına yakınının ücretsiz erişime sahip olduğu, böylece bilgi sayısının arttığı ifade edilmiştir. Çalışmada, üretilen uygulamalardan biri olan WhatsApp ele alınmıştır. Bunun nedeni, WhatsApp'ın kişisel veri güvenliğini tehdit edebilecek durumlar içerdiğinin düşünülmesidir. Bu tehditlerin en büyüğü, WhatsApp'ta akan bilgilerin çoğunun şirketler ve bilgisayar korsanları tarafından kendi parasal faydaları için kullanılabilir olması endişesidir. Bu sebeple WhatsApp kullanımının Hindistan'da endişe taşıdığı belirtilmiştir. Bu çalışma ile Hindistan'daki veri akışının dijitalleşmesine yönelik farkındalıklar incelenmiş; kişisel veri güvenliği ve kişisel veri güvenliği yasaları ile ilgili durumlar ortaya konulmuştur. Çalışmanın sonuçları dijital suçların sadece WhatsApp özelinde değil tüm dijital platformlarda hızla arttığını ve daha da artacağını düşünüldüğünü, bu nedenle kişisel veri güvenliğine yönelik farkındalıkların az da olsa artmaya başladığını göstermektedir.

Mangku ve diğerleri (2021) tarafından yürütülen çalışmada BİT'in hızla gelişmesine atıfta bulunulmuş ve dijital platformların bireye yönelik birçok kişisel veriyi kullandığı, topladığı ve işlediği ifade edilmiştir. Bunun önüne geçebilmek adına kişisel veri güvenliğine yönelik konuların incelenmesinin önemli olduğu ifade edilmiştir. Literatür taraması şeklinde yürütülen bu çalışmada, Endonezya'da kişisel verilerin güvenliğini sağlamak için özel bir düzenleme bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda mevzuat düzenlemelerinin oluşturulması gerektiği önerilmiştir. Ayrıca kişisel verilerin korunmasının bireylerin dijital ortamlardaki hareketlerini belirleyen bir etmen olarak ifade edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ek olarak Endonezya'daki e-ticaret sektörünün gelişmesi nedeniyle kişisel veri güvenliği tehdidinin giderek arttığı ve bu duruma önlemler alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Silaa ve diğerlerinin (2021) yürüttüğü araştırmada dijital platformlardaki hizmetlerin bireylerin bilgilerini ve davranışlarını arka planda veri madenciliği yöntemiyle topladığı belirtilmiştir. Bu durumun kullanıcıların dijital platformları kullanırken çelişkiye düşmelerine yol açtığı ifade edilmiştir. Bu nedenle, kullanıcıların kişisel verilerine yönelik gizlilik ve güvenlik önlemlerinin alınması gerektiği belirtilmiştir. Araştırmanın bulguları, veri koruma ve gizlilik bilinci, veri saklama, veri sahipliği ve kimlik hırsızlığı gibi konuları ele almak için uygun siber yasaların, politikaların ve düzenlemelerin olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda, Dörtlü Sarmal Modeli'ni destekleyen bir yasal çerçeve önerisi sunulmuştur. Bu öneri, BİT'lerin son

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

kullanıcılarının önemli bir rol oynadığını ve kapsayıcı bir yaklaşımla kullanılması ve vatandaşların dijital ortamlarda kişisel verilerin gizlilik ve güvenlik konularında eğitilmeleri gerektiğine yöneliktir.

Civan Kemiksiz (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, dijital yerli ve dijital göçmen bireylerin kişisel veri güvenliği farkındalığını belirleme amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 229 katılımcıya anket uygulanmış ve veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, hem dijital yerli bireylerin hem de dijital göçmenlerin kullandıkları dijital araçlarla ilgili veri güvenliği konusunda endişe duydukları ifade etmişlerdir. Dijital yerli katılımcıların veri ve bilgi güvenliği konusunda bilgi düzeyinin orta ve yetersiz olduğu, dijital göçmenlerin ise orta ve iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, her yerde yaygınlaşan Wi-Fi ağına bağlanma durumunda dijital göçmenlerin şüpheyle yaklaşımından çekindikleri, dijital yerlilerin ise her Wi-Fi ağına bağlandıklarını ifade etmişlerdir. Parola kullanımında da dijital yerli bireylerin basit ve yaygın bilinen şifreleri tercih ettikleri ve üye oldukları tüm platformlarda benzer şifre kullandıkları belirtilirken, dijital göçmenlerin ise farklı ve daha güçlü şifreler tercih ettikleri vurgulanmıştır. Ek olarak olumsuz olarak ortaya çıkan sonuçların kişisel veri güvenliğini tehdit edebileceği üzerinde durulmuştur.

Çakmak Karapınar ve Daş (2023) tarafından yürütülen çalışmada bilgi güvenliğinin, dijitalleşen dünyada bireylerin ve kurumların koruması gereken önemli bir değer haline geldiği ve teknolojinin kötüye kullanımı ve risk farkındalığının eksikliğinin bilgilerin güvenliğini tehdit ettiği ifade edilmiştir. Dijital ortamlardaki sistemlerin ve fiziksel şartların güvenlik açısından iyileştirilmesinin önemli olduğuna fakat burada insan faktörünün unutulmaması gerektiğine değinilmiştir; çünkü bireylerin bilgi güvenliğinin farkında olması ve risklere karşı önlem alabilmesinin tehditleri en aza indireceği düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, Atatürk Üniversitesi Açık ve Uzaktan Öğrenme Fakültesi öğrencilerinin bilgi güvenliği farkındalıklarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bunun için 1173 öğrenciye çevrimiçi anket uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin bilgi güvenliği farkındalıklarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yaş ve eğitim faktörlerinin de farkındalık düzeyinde etkili olduğu fakat diğer demografik ifadelerin herhangi bir etkisinin olmadığı görülmüştür.

Kurniawan ve diğerleri (2023) tarafından yürütülen çalışmada Endonezya'da öğrenim görmekte olan yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medya platformlarındaki kişisel veri

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

güvenliği konusundaki farkındalıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılmış ve çevrim içi anket uygulanmıştır. Öğrenciler aktif kullanıcılar (içerik oluşturucular) ve pasif kullanıcılar (sosyal medyayı eğlence amacıyla kullananlar) olarak iki grup altında toplanmıştır. Çalışma sonucuna göre pasif kullanıcıların kişisel veri güvenliği konusundaki farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu öğrencilerin güvenlik konusunda endişe duyduklarından, içerik oluşturmak yerine sosyal medyayı eğlence amaçlı kullandıkları ortaya çıkmıştır. Bu araştırma ayrıca bireylerin verilerini nasıl güven altına alabileceklerine yönelik önerileri ve sosyal medyadaki davranış durumlarını da barındırmaktadır.

Özkaya (2023) tarafından yürütülen çalışmada sosyal medya platformlarının her geçen gün daha da yoğun kullanıldığına dikkat çekilmiş ve bu durumun dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit altına aldığı belirtilmiştir. Bu tehditler arasında çocukları kandırmak, sömürü, şantaj, siber zorbalık, takip gibi eylemlerin yer aldığından bahsedilmiştir. Özellikle bu durumların dijital oyunlar aracılığıyla yoğun bir şekilde yaşandığından söz edilmiştir. Bu nedenle ailelerin ve öğretmenlerin bu noktada dikkatli olmaları gerektiği fakat sadece aileler ve öğretmenler ile bu durumun önüne geçilemeyeceği aktarılmıştır. Hukuki alanda bir kapsam belirlenmesi gerektiği ifade edilerek çocukların dijital platformlardaki kişisel veri güvenliğini korumak adına hukuki çerçeve çizilmesi gerektiği ve tedbirler alınması gerektiği belirtilmiştir.

Özerbaş ve diğerleri (2023) tarafından yürütülen çalışmada Kırgızistan'da öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin dijital veri güvenliği farkındalığı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda betimsel tarama yöntemine başvurulmuştur. Araştırma 2021-2022 akademik yılının bahar dönemiyle ve Manas Üniversitesi öğrencileriyle sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda çalışmaya 312 öğrencinin katıldığı belirtilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre çalışmaya katılan öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalığı cinsiyete göre fark göstermemiştir. Fakat bu durumun yaş için geçerli olmadığı ve yaşa göre farklılık tespit edildiği belirtilmiştir. Oluşan farklılığın 18-21 yaş ile 25-27 yaş grupları arasında olduğu ortaya çıkmıştır. Fark 25-27 yaş grubundaki öğrenciler lehine bulunmuştur. Buna ek olarak ailelerin eğitim durumlarına göre de fark tespit edildiği görülmüştür. Anne babası üniversite mezunu olan öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalıkları, anne babası ilköğretim mezunu olan öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin dijital cihazlara sahip olma durumları ve bunları

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

kullanma düzeyleri ile dijital okuryazarlık ve dijital veri güvenliği farkındalıklarının düzeyleri paralel gelişim göstermektedir.

Kılıç ve Öz (2023) tarafından yürütölen çalışmada görüşme tekniği kullanılmış ve 10 erkek, 10 kadın olmak üzere toplam 20 katılımcıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde katılımcıların dijital platformlar aracılığıyla alışveriş yaparken mahremiyet endişesi yaşayıp yaşamadıkları araştırılmıştır. Buna göre, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun dijital platformlar aracılığıyla alışveriş yaparken kişisel verilerinin alışveriş yaptıkları şirketlerde tutulmasından dolayı mahremiyet endişesi taşıdıkları ve çevrim içi alışveriş yaptıkları sitelerin/uygulamaların kişisel verilerini koruduklarını düşünmediklerini ifade edilmiştir. Ayrıca platformların bu verileri başkalarıyla paylaştıklarını düşündükleri için kişisel veri güvenliği noktasında endişe duyduğunu ifade eden katılımcılar bulunmaktadır. Ek olarak özellikle kredi kartı bilgisinin ele geçirilmesi yönünde büyük endişeler yaşandığı dile getirilmiştir.

4. SONUÇ

Dijital gelişmelerin yoğun olarak yaşandığı ve yaşanmaya devam edeceği bu dönemde kişisel verilerimizin güvenliği her geçen gün daha da önemli hale gelmektedir. Bu nedenle dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit eden ve güvenliği korumak için alınan önlemlere yönelik farkındalığa sahip olunması büyük önem taşımaktadır. Veri güvenliği ihlalleri, kötü niyetli yazılımlar, phishing saldırıları ve sosyal mühendislik faktörleri dijital ortamlarda kişisel veri güvenliğini tehdit eden faktörler olarak karşımıza çıkarken güçlü şifreler kullanma, iki faktörlü kimlik doğrulama, güvenlik yazılımları kullanma ve veri şifreleme gibi önlemler, kişisel verilerimizi güvende tutmamıza yardımcı olan bazı faktörlerdir. Ancak bahsi geçen önlemler yalnızca bireysel düzeyde alınan adımlarla sınırlı kalmamalıdır. Yasal düzenlemeler ile standartların geliştirilmesi ve uygulanması da kişisel veri güvenliğini korumak için büyük bir öneme sahiptir. Fakat bu yasal düzenlemelerin sadece yetişkinler veya kurumlar için değil, çocuklar için de hazırlanması gerektiği düşünölmektedir, çünkü çocukların eğitim öğretim süreçlerinden arta kalan zamanlarda internet ve diğer teknolojilerle iç içe bir yaşam sürdürdükleri bilinmektedir. Bu nedenle çocukların, yetişkinlerin ve kurumların kişisel verilerin korunması konusunda bilinçlenmeleri ve sürekli güncel kalmaları da son derece önemlidir; çünkü teknoloji hızla ilerlemekte ve yeni tehditler ile güvenlik zafiyetleri ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, kişisel veri güvenliği konusunda bilinçli olmak, güncel güvenlik uygulamalarını takip etmek ve bilgi

---

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

---

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

---

güvenliği konusunda sürekli bir öğrenme süreci içinde olmak gerekmektedir. Gelecekte kişisel veri güvenliği konusundaki önem ve bilinçlenmenin daha da artması ve daha güçlü yasal düzenlemelerin ortaya çıkması beklenmektedir. Aynı zamanda, teknolojinin ilerlemesiyle birlikte yeni güvenlik tehditlerinin ortaya çıkması muhtemeldir. Bu nedenle, kişisel veri güvenliğini korumak için sürekli olarak güncellemeler yapılması ve yeni güvenlik önlemlerinin benimsenmesi gerekmektedir.

Yapılan literatür taraması sonucunda, dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği başlığı özelinde yapılan çalışma sayısının beklentilerin altında olduğu gözlemlenmiştir. Mevcut çalışmalar genellikle sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları çevrim içi alışveriş ve hukuki boyut gibi belirli dijital ortam alt boyutlarına odaklanmaktadır. Bu çalışmalar da elbette değerli ve literatüre ciddi katkıda bulunmaktadır ancak dijital ortamların geniş kullanımı nedeniyle alt boyutların birbirleriyle ilişkisi veya farklı alt boyutların incelenmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu tür araştırmalar, literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Ayrıca, "ağaç yaşken eğilir" düşüncesiyle dijital yerli olarak ifade edilen grupların, dijital ortamlardaki kişisel veri güvenliği farkındalığına odaklanan çalışmaların yapılması da önerilmektedir. Bu şekilde, erken yaşta bilinçlenme ve doğru bilgiye erişim sağlanması, gelecek nesillerin dijital ortamlarda kişisel veri güvenliği konusunda daha bilinçli ve güvende olmaları hedeflenebilir. Bu öneriye ek olarak, modern hayatın vazgeçilmezi haline gelen akıllı cihazlarda bırakılan her kişisel verinin olumlu amaçlarla kullanıldığında hayatı ciddi ölçüde kolaylaştırdığı söylenebilir. Fakat unutulmamalıdır ki, özellikle reklam ve manipülasyon amaçlı kullanılacak olan bu verilerin, yapay zeka ve algoritmalar tarafından kötüye kullanılarak gizliliklerinin ihlal edilmesi mümkündür. Bu tip durumların yaşanmaması için güvenilir uygulamalar ve güçlü parolalarla kişisel verilerin mümkün olduğunca sıkı bir şekilde korunması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akca M A 2016. Sosyal Mühendislik İle Yapılan Saldırıların Doğal Dil İşleme Teknikleri İle Engellenmesine Yönelik Web Servis Geliştirilmesi. Selçuk Üniversitesi Mühendislik, Bilim Ve Teknoloji Dergisi, 4(2), 111—120.

Berqnet 2019. <https://berqnet.com/blog/kvkk-nedir> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Bilimp 2023. <https://www.bilimp.com/kvkk-nedir> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Çetin H 2014. Kişisel Veri Güvenliği Ve Kullanıcıların Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi. Akdeniz İİBF Dergisi, 14(29), 86—105.

Civan Kemiksiz R 2022. Büyük Veri Çağında Kişisel Veri Güvenliği Üzerine Bir Alan Araştırması: Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Güvenlik Algıları. Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 9(1), 64—91.

Çivi G ve Çekiç N 2015. INTERSECT- Kullanıcı Kimlik Doğrulama ve Onaylama Sistemi. GİDB Dergi, (02), 47—52.

Eroğlu Ş 2018. Dijital Yaşamda Mahremiyet (Gizlilik) Kavramı ve Kişisel Veriler: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Mahremiyet ve Kişisel Veri Algılarının Analizi. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 35(2), 130—153.

Gürsel E ve Dügmeçi F 2018. Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme. R&S - Research Studies Anatolia Journal, 1(2), 318—329.

Hanley T ve Cutts L 2013. What is a systematic review? Counselling Psychology Review, 28(4), 3—6.

Hızmalı M 2022. Üniversite Öğrencilerinin Dijital Veri Güvenliği Farkındalıklarının Dijital Vatandaşlık Bağlamında İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne.

Kayalı N. Aydın F. Gedikli M. E. ve Saydam V 2019. Mobil Uygulamalarda Kişisel Verilerin İhlali Üzerine Bir Araştırma. In Bilgi Yönetimi ve Bilgi Güvenliği eBelge- eArşiv- eDevlet- Bulut Bilişim-Büyük Veri- Yapay Zekâ (483—502). Ankara Üniversitesi.

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Kılıç D ve Öz M 2023. Online Alışverişte Kişisel Verilerin Tüketici Mahremiyeti İle İlişkisi Üzerine Nitel Bir Çalışma. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 25(1), 138—156.

Kline K 2018. <https://tr.godaddy.com/blog/guclu-sifre-olusturmak-icin-10-yontem/> (Erişim Tarihi: 04.06.2023).

Köksalan E 2022. Kişisel Veri Gizliliği ve Dijital Çağda Mahremiyet: Sesli Sanal Asistanlar (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kuh Karyeli G ve Dağhan G 2020. Sayısal Ayak İzi Ders Tasarımının Öğrencilerin Sayısal Vatandaşlık Konusundaki Akademik Başarılarına Etkisi. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), 256—275.

Kurniawan Y Santoso S I Wibowo R R Anwar N Bhutkar G ve Halim E 2023. Analysis of Higher Education Students' Awareness in Indonesia on Personal Data Security in Social Media. Sustainability, 15(4), 3814.

KVKK 2023. <https://www.farkindaolguvendekal.org/bizden-haberler/secilmis-guncel-gelistmeler-18/> (Erişim Tarihi: 06.06.2023).

Mangku D G S Yuliartini N P R Suastika I N ve Wirawan G M A S (2021). The Personal Data Protection Of Internet Users In Indonesia. Journal Of Southwest Jiaotong University, 56(1), 202—209.

OECD 1980. <https://www.refworld.org/docid/3dde56854.html> (Erişim Tarihi: 13.06.2023).

Oğuz H 2013. Elektronik ortamda kişisel verilerin korunması, bazı ülke uygulamaları ve ülkemizdeki durum. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 3(1), 1—38.

Öz M ve Kılıç D 2020. Kişisel Verilerin Çevrimiçi Mahremiyet ile İlişkisinin İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 22(39), 206—224.

Özerbaş M A Kızı A M ve Safi B N 2023. Kırgızistan'daki Üniversite Öğrencilerinin Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Düzeyleri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 21(1), 383—401.

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Özkan O 2020. Kişisel verilerin korunması (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özkaya P 2023. Dijital Dünyada Çevrimiçi Riskler, Bilişim Suçları ve Mağdur Çocuk. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, (53), 13—42.

Proya 2017. <https://www.proya.com.tr/blog/kisisel-verilerin-korunmasi-kanunu-kvkk-nedir-6698-sayili-kanun-hakkinda/> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Resmi Gazete 2016. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160407-8.pdf> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Scott G 2019. <https://tr.godaddy.com/blog/phishing-nedir-isletmenizi-nasil-koruyabilirsiniz/> (Erişim Tarihi: 04.06.2023).

Senthil Kumar N Saravanakumar K ve Deepa K 2016. On Privacy and Security in Social Media – A Comprehensive Study. Procedia Computer Science, 78, 114—119.

Şerefoğlu Henkoğlu H 2019. Yapay Zekâ Uygulamaları ve Kişisel Verilerin Korunması. In Bilgi Yönetimi ve Bilgi Güvenliği eBelge- eArşiv- eDevlet- Bulut Bilişim-Büyük Veri- Yapay Zekâ (171—195). Ankara Üniversitesi.

Silaa J Morolog M Gamundani A ve Bhunu-Shava F 2021. Towards User Online Security and Privacy Protection, IST-Africa 2021 Conference Proceedings'te sunulan bildiri.

Sur S ve Goswami K 2021. Digital Privacy: Case Study Analysis on Whatsapp Privacy Policy Changes. International Journal of Applied Science and Engineering, 9(2), 157—167.

Taş A ve Bülbül H İ 2021. Sosyal Medya Kullanıcılarının Dijital Ayak İzi Farkındalığı. Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi, 4(3), 205—216.

Tchakounté F Molengar D ve Ngossaha J M 2020. A Description Logic Ontology for Email Phishing. International Journal of Information Security Science, 9(1), 44—63.

TÜİK Kurumsal 2022. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587) (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Öğr. Gör. Soner ALTINTAŞ
Öğr. Gör. Fatma BARKUŞ
Sistemik Derlemeler ve Meta Analiz / Veri Güvenliği ve Korunması
Systematic Reviews and Meta Analysis / Data Security and Protection

---

Makale Gönderim Tarihi (Date of Submission): 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.06.2023

Turan H S 2017. <https://kisiselveri.com/50-soruda-kisisel-verilerin-korunmasi> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Ural Uslan Y ve Değirmenci S 2023. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Işığında Türkiye’de Kişisel Verileri Koruma Kurumu. Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 10(1), 23—38.

Wood K 2020. <https://tr.godaddy.com/blog/iki-faktorlu-ya-da-iki-adimli-dogrulama-nedir/> (Erişim Tarihi: 03.06.2023).

Yılmaz E Şahin Y L ve Akbulut Y 2016. Öğretmenlerin Dijital Veri Güvenliği Farkındalığı. Sakarya University Journal of Education, 6(2), 26—45.

Yılmaz Soylu M Demiröz S ve Akkoyunlu B 2021. Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ayak İzi Farkındalıkları ve Yaşantılarının İncelenmesi. Journal of Computer and Education Research, 9(17), 177—198.

Yücedağ N 2019. Kişisel verilerin korunması kanunu kapsamında genel ilkeler. Kişisel Verileri Koruma Dergisi, 1(1), 47—63.